

d.d. raad 10 december 2024

**Vierde Tussenrapportage 2024
(4^e Turap 2024)**

(10 december 2024 Raadsbehandeling)

Inhoudsopgave

1. ALGEMEEN	3
2. FINANCIËLE FOTO (SAMENVATTING EN CONCLUSIES).....	3
3. RESULTAATGEBIEDEN.....	4
Programma Algemeen.....	4
Programma 0 Bestuur en ondersteuning.....	4
Programma 1 Veiligheid.....	9
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	9
Programma 3 Economie	9
Programma 4 Onderwijs.....	10
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie.....	10
Programma 6 Sociaal domein	11
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	15
Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV	16
FINANCIËLE KENGETALLEN	20
BIJLAGE A: EFFECTEN 4E TURAP 2024	23
BIJLAGE B: VERLOOP BUDGETTAIRE RUIMTE.....	24

Ter inzage: Formele begrotingswijzigingen met alle mutaties

1. Algemeen

Deze Turap is de vierde tussenrapportage van 2024. In deze Turap zijn, waar nodig, de budgetten van 2024 en volgende jaren beoordeeld aan de hand van de vastgestelde begroting 2024.

De bestuurlijke (tussen)rapportage (Turap) is het instrument om:

- **Tussentijds te rapporteren over de geconstateerde afwijkingen** op de programmabegroting (beheertechnische en planningstechnische aanpassingen) en de eventuele financiële consequenties daarvan (begrotingswijziging).
- **Om uw raad "periodiek" te informeren** over de financiële stand van zaken over het huidige (2024) boekingsjaar.

2. Financiële foto (samenvatting en conclusies)

Deze 4^e Turap 2024 laat een positieve financiële bijstelling zien ad. € 1.152.000 (bijlage A) voor het jaar 2024.

Na verwerking van deze 4^e Turap 2024 sluit het financiële beeld van de gemeente Waalre met een **positief saldo** ad. € 786.000 voor 2024.

De structurele mutaties uit deze 4^e turap 2024 die betrekking hebben op de jaren 2025 en verder hebben we in onderstaande tabel verwerkt op de cijfers van de programmabegroting 2025 met daarbij de mutaties van de septembercirculaire die in de 1^e begrotingswijziging 2025 wordt verwerkt.

De tabel geeft een financieel inzicht van het geprognosticeerde resultaat voor het jaar 2024 en verder. Een tussentijds beeld waarbij op de verschillende budgetten nog ontwikkelingen plaats gaan vinden.

Financiële uitkomst na verwerking 4e Turap 2024	2024	2025	2026	2027	2028
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>					
Saldo begroting:					
Primaire begroting 2024	1 V				
Primaire begroting 2025		-382 N	-801 N	-351 N	123 V
1e begrotingswijziging 2025 (septembercirculaire 2024)		-11 N	15 V	-13 N	21 V
4e Turap 2023 (2e wijziging 2024)	-283 N				
Onvoorzien lasten structureel 2024 - 2026	100 V	100 V	100 V	100 V	100 V
Eenmalig onvoorzien 2024	115 V	115 V			
Totaal besteedbaar	-67 N	-178 N	-686 N	-264 N	244 V
Mutaties ten laste van onvoorzien 2024					
1e turap 2024	-237 N				
2e turap 2024	303 V				
3e turap 2024	-365 N				
4e turap 2024*	1.152 V	118 V	143 V	143 V	143 V
Totaal mutaties onvoorzien	853 V	118 V	143 V	143 V	143 V
Resultaat na verwerking 4e turap 2024	786 V	-60 N	-543 N	-121 N	387 V

* Het voordeel van de septembercirculaire 2024 voor jaarschijf 2024 is € 485.000. Dit bedrag is onderdeel van het resultaat 4e turap 2024 kolom 2024.

Uit dit overzicht kan de conclusie worden getrokken dat er geen structurele ruimte meer zit in onze begroting 2025 - 2028.

3. Resultaatgebieden

Programma Algemeen

Aanpassing kapitaallasten (rente en afschrijvingen)

Aan het eind van het jaar kunnen we een inschatting maken van de lasten van de rente en afschrijvingen. Er kan dan bij openstaande kredieten een inschatting worden gemaakt of een krediet kan worden afgesloten of dat er nog een deel moet worden overgeboekt naar het volgende jaar.

Afschrijvingen:

Naast enkele kleine verschuivingen in de afschrijvingen wordt het grootste voordeel gehaald doordat:

• kredieten automatisering later worden afgeschreven	Voordeel	11.600
• afschrijvingslasten groenbeheersplan later in begroting	Voordeel	40.000
• afschrijvingslasten krediet afval pas vanaf 2025	Voordeel	26.000
• verrekening voordeel afval via afvalstoffenheffing	Nadeel	26.000
• afschrijvingslasten posten riolering later afschrijven	Voordeel	138.600
• nadeel lagere storting in voorziening riolering	<u>Nadeel</u>	<u>138.600</u>
Totaal voordeel lagere afschrijvingslasten		51.600

Rente:

Op basis van de boekwaarde per 1-1-2024 wordt de rente berekend. De toegerekende rente 2024 wordt berekend op 1%. De toegerekende rente wordt neutraal in de begroting opgenomen behalve op de posten:

• voordeel op ophalen huisvuil naar afvalstoffenheffing	Nadeel	1.899
• voordeel op riolering naar voorziening riolering	Nadeel	26.560
• voordeel op grexen naar onderhanden werk	<u>Nadeel</u>	<u>2.462</u>
Totaal nadeel lagere rentelasten		30.921

Grondslag: wettelijke verplichting om investeringen op de balans op te nemen en daarna de afschrijving ten laste van de exploitatie te brengen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad.
 1. € 51.600 incidenteel voordeel afschrijvingslasten en
 2. € 30.921 incidenteel nadeel doorberekende rentelasten

Invulling vacatures door inhuur

Een deel van de geraamde salariskosten van vacatures plus het flexbudget is ingezet om personeel in te huren. De betreffende budgetten m.b.t. de salariskosten gaan we overzetten naar inhuur budgetten. Dit is een administratieve overboeking van budgetten binnen alle taakvelden.

Alle mutaties zijn eenmalig.

Grondslag: budgetoverheveling in het kader van de rechtmatigheid

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking zonder financiële consequentie

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

0.1 Rechtspositie politieke ambtsdragers

Volgens het Rechtspositiebesluit decentrale rechtspositie politieke ambtsdragers artikel 3.4 ontvangt de burgemeester een tegemoetkoming voor dubbele woonlasten, die

bestaat uit een bedrag van de gemaakte kosten van huisvesting met een maximum van 18% van de bruto bezoldiging. Voorwaarden zijn:

- de burgemeester staat ingeschreven in de basisregistratie personen van de nieuwe gemeente;
- er is sprake van een huis in eigendom in de oude gemeente;
- het huis staat duidelijk te koop (via internet, aangemeld bij makelaar e.d.).

De raad heeft besloten om in verband met ziekteverlof van één van de wethouders, voor de duur van het ziekteverlof (16 weken) een vervangende wethouder te benoemen. De wethouder met ziekteverlof ontvangt het oorspronkelijke salaris en de onkostenvergoeding wordt gehalveerd, op grond van 3.2.13 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers. De vervangende wethouder ontvangt salaris inclusief de onkostenvergoeding.

Grondslag: wettelijke verplichting en raadsbesluit 1 oktober 2024

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 60.000 (incidenteel nadeel)

0.1 Voorzieningen pensioenen (oud) wethouders

Twee keer per jaar krijgen we van onze pensioenuitvoerder overzichten van alle (oud) wethouders over het benodigde saldo wat per 31 december van het jaar in de voorziening moet zitten. Het saldo moet vooral worden aangepast als gevolg van fluctuaties in het verplicht toe te rekenen rentepercentage. Nu is het rentepercentage gedaald zodat de voorziening dient te worden opgehoogd.

Grondslag: wettelijke oplegging

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 235.500 (incidenteel nadeel)

0.1 VNG Jaarcongres 2025 Brainport Eindhoven

In 2025 zijn de 21 gemeenten uit de regio Brainport Eindhoven samen met de provincie Noord-Brabant gastregio voor het VNG Jaarcongres 2025. De 21 gemeenten financieren samen de kosten voor het avondprogramma (ontvangst, diner en feest) en de personeelskosten van de regionale projectgroep, en worden voor de gemeente Waalre geschat op € 18.000 (€ 1,- per inwoner). Daarnaast organiseert Waalre de netwerkborrel voor de K80 en is elke gemeente van de 21 gastheer voor een sessie op de kennisdag. De kosten daarvoor komen voor rekening van de betreffende gemeente en schatten wij in op € 7.000. U bent hierover geïnformeerd via de raadsinformatiebrief van 26 juni waarbij het totaalbedrag nog niet specifiek is genoemd.

Grondslag: Collegebesluit 5 december 2023

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 25.000 in 2025 (incidenteel nadeel)

0.2 Diverse burgerzaken

In 2024 heeft Waalre meer inkomsten ontvangen door twee belangrijke factoren:

1. **Legalisatie van handtekeningen:** Door lange wachttijden in omliggende gemeenten wijken burgers uit andere gemeenten uit naar (o.a.) Waalre voor het legaliseren van handtekeningen. Vaak worden tijdens één afspraak meerdere documenten gelegaliseerd, wat de inkomsten verhoogt.

2. **Huwelijken:** Er is een toename van bruidsparen die in Waalre willen trouwen en hun eigen ambtenaar van de burgerlijke stand meenemen. Voor de administratieve verwerking hiervan worden extra leges geheven, wat ook bijdraagt aan de hogere inkomsten.

Grondslag: het uitvoeren van wettelijke taken

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad € 10.000 (incidenteel voordeel)

0.4 Voorlichting, minder kosten voor publicaties in weekblad De Schakel

Afgelopen periode zijn de gemeentelijke publicaties op papier in weekblad De Schakel minder geworden in omvang qua tekst. De inhoud is hetzelfde gebleven. Dit wil zeggen dat we meer gebruik hebben gemaakt van verwijzingen naar uitgebreidere informatie op de gemeentelijke website en online beschikbare informatie bij partners.

Grondslag: Collegebesluit 6-6-2023

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad € 15.000 (incidenteel voordeel)

0.4 Zaakgericht werken

De doorontwikkeling van het zaakgericht werken wordt dit jaar vooral met de kennis vanuit de eigen organisatie, en eigen middelen gedaan. Er is minder gebruik gemaakt van de expertise en inhuur van consultants van de leverancier van het zaakstelsel.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 10.000 incidenteel voordeel

0.4 Wet open overheid (Woo)

Implementatie van de Woo wordt grotendeels gedaan met eigen mensen en middelen. Inhuur expertise en externe ondersteuning is dit jaar niet nodig.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 30.000 incidenteel voordeel

0.4 Onderhouds- en servicekosten doorbelasten aan huurder Het Huis van Waalre

In de 2^e Turap en de Kadernota 2025 is voorgesteld de onderhouds- en servicekosten aan de huurder van het Huis van Waalre, de Stichting Het Huis van Waalre, realistischer door te belasten. Een bedrag van € 40.000 is daarvoor opgenomen. Het college heeft tijdens de behandeling van de Kadernota 2025 toegezegd dat met het bestuur van de Stichting nadere afspraken gemaakt hierover zullen worden gemaakt. Het bedrag van € 40.000 is inmiddels voor 2024 niet haalbaar gebleken. We houden hierbij in het oog dat de maatschappelijke doelstellingen van de Stichting niet in gevaar komen. Dit betekent dat het in de 2^e Turap en de Kadernota genoemde bedrag bijgesteld zal worden. Op dit moment worden hierover gesprekken gevoerd met het bestuur van de Stichting. De Stichting onderzoekt de mogelijkheden om een bijdrage te leveren aan de financiële situatie van Waalre en werkt dit uit in scenario's. In november worden deze scenario's met de gemeente besproken. Daarna worden definitieve afspraken gemaakt. Hierdoor lukt het niet om het bedrag van € 40.000 in de 4^e Turap bij te stellen. In de

jaarstukken 2024 zal de hoogte van de doorbelasting duidelijk zijn en melden we dit aan u.

0.4 Lagere energiekosten Gemeentewerf en Gemeentehuis

O.b.v. werkelijke kosten verwachten we einde jaar lager uit te komen dan oorspronkelijk geraamd.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 15.000 incidenteel voordeel

0.4 Aanrijding fietsenstalling Huis van Waalre

N.a.v. een aanrijding van de fietsenstalling bij Het Huis van Waalre heeft de Gemeente Waalre herstelwerkzaamheden verricht deze kosten worden in zijn totaliteit gedekt vanuit de verzekering.

Grondslag: Schade en verhaal op derden

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 24.000 incidenteel nadeel en € 24.000 incidenteel voordeel, per saldo kosten neutraal

0.4 Hogere kosten werknemersverzekeringen

Voor 2024 zijn de premies van verschillende werknemersverzekeringen geïndexeerd. Daarnaast zijn er verschillende zaken van invloed op de kosten van de werknemersverzekeringen, zoals bijvoorbeeld instroom in de WW en de WIA. In de begroting 2025 is deze verhoging al meegenomen.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 15.000 (incidenteel nadeel)

0.4 Hogere kosten personeelssysteem

In 2024 hebben er verschillende werkzaamheden plaatsgevonden in het personeelssysteem. De kosten voor deze werkzaamheden waren incidenteel en niet meegenomen in de structurele post.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 15.000 (incidenteel nadeel)

0.5 Minder rentelasten

In de begroting 2024 zijn we bij de berekening van de rentelasten uitgegaan van het investeringsprogramma zoals in de begroting is opgenomen. Uiteraard is ook het rentepercentage van belang voor het berekenen van de kosten. Op basis van de geraamde investeringen in een raming gemaakt van de aan te trekken geldleningen en de daarbij behorende rentelasten. Voor 2024 levert dit een eenmalig voordeel op van € 200.000.

In 2024:

- Zijn de investeringen achtergebleven bij de begroting;
- Wordt er rente ontvangen over de voorgeschoten gelden TGO;
- Een correctie uit 2023 valt positief uit voor 2024;
- Is het rentepercentage een half procent lager dan bij de begroting was uitgegaan;
- Draagt het (niet begrote) positieve jaarrekeningsaldo 2023 bij aan het voordeel.

Grondslag: wettelijke oplegging

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 200.000 (incidenteel voordeel)

0.64 Beroepen WOZ en inkomsten gemeentelijke heffingen

De gemeente heeft in 2024 extra kosten gemaakt voor het maken van verweerschriften, bijwonen (verdediging namens Waalre) van zittingen door een taxateur voor beroepen uit 2023 van "no cure no pay" bureaus en eventuele schade- en proceskostenvergoedingen waartoe de gemeente veroordeeld wordt door de rechtbank. Daarnaast zijn in 2024 extra inhuurkosten gemaakt doordat de vacature voor een applicatie/ gegevensbeheerder moeite heeft gekost om in te vullen. Inmiddels is het gelukt de vacature per januari 2025 te vervullen. De extra kosten worden geraamd op € 76.000 en kunnen worden gedekt uit meeropbrengsten in 2024 voor gemeentelijke heffingen (OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing en toeristenbelasting, totaal € 115.000).

Grondslag: Wet Waardering Onroerende Zaken en Kadernota 2025 (vacature applicatie/gegevensbeheerder)

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 76.000 (incidenteel nadeel) en € 115.000 (incidenteel voordeel), per saldo € 39.000 (incidenteel voordeel)

0.7 Septembercirculaire gemeentefonds

In de septembercirculaire gemeentefonds is de algemene uitkering bijgesteld voor de jaren 2023 t/m 2028. De mutatie over de jaren 2025 t/m 2028 hebben wij in de RIB over de circulaire toegelicht en zal worden meegenomen bij de besluitvorming over de programmabegroting 2025.

Een nabetaling over 2023 van € 39.611 en een betaling over 2024 van € 76.079 als suppletie-uitkering voor lage inkomens worden in deze 4^e turap 2024 verwerkt.

Daarnaast betreft het de aanpassing van de aantallen en van integratie/decentralisatie uitkeringen over 2024 (€ 69.690) en de uitbetaling van het voorschot van het BCF (Btw Compensatie Fonds) van € 299.955.

Totaal voordeel dat wordt verwerkt in 2024: € 485.335.

Grondslag: Het is een wettelijke oplegging om de juiste bedragen uit de circulaire in de begroting op te nemen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 485.335 (incidenteel voordeel)

0.8 Overige baten en lasten

In 2024 hebben een aantal correctieboekingen plaatsgevonden van in 2023 ten gunste van deze post geboekte voordelen van een aantal facturen die niet betaald zouden hoeven worden. Nu blijkt dat deze in 2023 geboekte voordelen onterecht zijn verwerkt en in 2024 moeten worden gecorrigeerd.

Grondslag: correctie op een boeking uit 2023

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 22.000 incidenteel nadeel

0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)

In 2024 hebben de definitieve aangifte VPB over 2022 ontvangen, waarin we € 49.500 terugontvangen. Daarnaast hebben we voor 2024 een voorlopige aangifte VPB opgelegd gekregen van de belastingdienst voor een te betalen bedrag van € 71.772.

Grondslag: Wet op de vennootschapsbelasting

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 22.000 incidenteel nadeel

Programma 1 Veiligheid

N.v.t.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

2.2 Gladheidsbestrijding

In de begroting is uitgegaan van de vaste kosten (bijvoorbeeld opslag en onderhoud materieel) plus een op het verleden gebaseerd gemiddeld aantal strooibeurten. Het blijkt al een aantal jaar dat er vaker dan dit gemiddelde gestrooid moet worden waardoor het budget niet toereikend is.

De afwijking is ontstaan omdat er vaker gestrooid is dan van tevoren was ingeschat. In de begroting 2025 is al uitgegaan van de hiervoor genoemde hogere kosten.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 35.000 incidenteel nadeel

2.3 Degeneratie en leges Kabels en Leidingen

Voor het verlenen van vergunningen en instemmingsbesluiten ten behoeve van nutsvoorzieningen ontvangen wij legesvergoedingen. In 2024 zijn er meer vergunningen en instemmingsbesluiten verleend dat vooraf was ingeschat. Hierdoor is er sprake van een incidenteel voordeel.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 57.000 (incidenteel voordeel)

Programma 3 Economie

N.v.t.

Programma 4 Onderwijs

4.3 Kinderopvang

Binnen gemeente Waalre zijn er structureel minder kinderen die een VVE indicatie nodig hebben dan waarmee we rekening mee hebben gehouden in de begroting. Een VVE indicatie wordt gegeven door het consultatiebureau aan kinderen in de leeftijd 2-4 jaar met een (taal)ontwikkelingsachterstand. Met deze indicatie kunnen zij extra dagdelen voorschoolse educatie op het kinderdagverblijf kunnen volgen. Het budget € 209.400 wordt incidenteel verlaagd met € 20.000 naar € 189.400.

In de begroting 2025 is deze verlaging al opgenomen.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 20.000 (incidenteel voordeel)

4.3 Leerlingenvervoer

Vanaf het schooljaar 2023-2024 hebben we de verordening leerlingenvervoer strikter toegepast en we zijn dus minder uitzonderingen gaan maken. Samen met jeugdconsulenten kijken we naar de zelfredzaamheid van leerlingen en hun ouders en stimuleren we waar mogelijk steeds meer dat leerlingen zelfstandig reizen. Dit heeft er vanaf 2024 toe geleid dat de kosten in het leerlingenvervoer teruglopen. Het budget (€ 280.000 in 2024 en € 275.000 in 2025) wordt structureel verlaagd naar € 240.000.

Grondslag: Programmabegroting 2024 en 2025 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 40.000 (incidenteel voordeel in 2024) en € 35.000 (structureel voordeel van 2025)

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

5.7 Overige recreatieve voorzieningen/ onderhoudsbudget speeltuinen

Het budget 'Overige recreatieve voorzieningen/ onderhoudsbudget speeltuinen' is onder anderen bedoeld voor het herinrichten van speeltuinen volgens het in 2017 vastgestelde programma herinrichting speeltuinen. Omdat in de eerste helft van 2024 werd voorzien dat het budget niet toereikend zou zijn, is gewacht met het herinrichten van speeltuinen. Pas vanaf 2025 worden de herinrichting van de speeltuinen weer opgepakt, hierdoor valt een restant budget met € 30.000 vrij.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 30.000 incidenteel voordeel

5.3 Subsidie cultuur

Uw raad stelde voor het cursusjaar 2023 – 2024 een extra subsidie van € 35.000 beschikbaar voor de stimuleringsregeling buitenschoolse cultuureducatie middeninkomens. Het Jeugdfonds Sport en Cultuur behandelde deze aanvragen. Na afloop van het cursusjaar blijkt dat er geen aanvragen voor deze regeling zijn ingediend. Bij het vaststellen van de subsidie vragen we dit geld daarom terug. Van dit voordeel, worden de hogere bijdrage € 2.600 aan het Jeugdfonds Sport en

Cultuur en het aanpassen van de subsidieverordening met bijbehorende documenten € 12.000 betaald. Er resteert dan nog € 20.400 incidenteel voordeel in 2024.

Grondslag: Collegebesluit 24 mei 2023

Het Jeugdfonds Sport en Cultuur keert al jaren, via een jaarlijkse bijdrage van Waalre, een vast bedrag uit voor Sport en cultuur aan kinderen uit gezinnen met een minimuminkomen. In het kalenderjaar 2023 had het Jeugdfonds Sport en Cultuur een tekort van € 2.600, omdat er meer kinderen gebruik van maakten dan dat er inleg van de gemeente was. Dit blijkt uit hun jaarverslag 2023.

Grondslag: Overeenkomst tussen de gemeente Waalre en het Jeugdfonds Sport en Cultuur Brabant

De subsidieverordening in samenhang met de subsidiebeschikking en prestatieovereenkomst zijn onvoldoende duidelijk op bepalingen en begrippen over reserves en reservevorming. Hierdoor zijn er meerdere discussies geweest met organisaties over de hoogte van reserves en reservevorming van de subsidie. Om in de toekomst hierover niet meer in discussie te geraken, moet de subsidieverordening met bijbehorende documenten worden aangepast. Hiervoor hebben we niet de kennis in huis en daarom geven we Hekkelman advocaten opdracht om de subsidieverordening en de daarbij behorende documenten aan te passen. We verwachten hiervoor € 12.000 nodig te hebben, op basis van het advies van Hekkelman.

Grondslag: We vragen uw raad middels deze turap om dit te besluiten.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 20.400 (incidenteel voordeel)

Programma 6 Sociaal domein

6.1 Maatschappelijke begeleiding statushouders

Een deel van de subsidie voor Steunpunt Vluchtelingen Waalre wordt overgeheveld naar een andere budgetpost. Van subsidies vrijwilligersorganisaties naar de specifieke uitkering Wet Inburgering.

Maatschappelijke begeleiding van statushouders past binnen de kaders van de specifieke uitkering Wet Inburgering waardoor dit deel van deze subsidie gedekt wordt.

Het gaat om een bedrag van € 12.750. Van de subsidie blijft € 1.250 staan als subsidie voor Steunpunt Vluchtelingen Waalre op de post subsidies vrijwilligersorganisaties.

Grondslag: wettelijke taak 'Wet inburgering 2021'

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 12.750 (structureel voordeel)

6.1 Tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO)

Van 1 mei tot 1 juli 2024 heeft gemeente Waalre tijdelijke noodopvang geboden voor 150 vluchtelingen aan de Willibrorduslaan. De uitgaven die de gemeente heeft gemaakt worden gedeclareerd bij het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA). De uitgaven tot en met het derde kwartaal 2024 bedragen € 2.127.000.

De inkomsten tot en met derde kwartaal bedragen € 2.162.000. De inkomsten zijn hoger dan de uitgaven doordat naast de uitgaven ook de interne uren van de vaste

medewerkers en inhuur gedeclareerd zijn bij het COA, terwijl deze uren al in de begroting zijn opgenomen.

De vergoeding voor de interne uren van onze medewerkers voegen we toe aan het flexbudget voor inhuur. We doen dit omdat uit dit budget de uitgaven zijn betaald voor de ingehuurde medewerkers die ingezet zijn voor de werkzaamheden die daardoor onvoldoende konden worden uitgevoerd.

Er worden nog enkele uitgaven voor de TGO en bijbehorende ontvangsten van het COA in het vierde kwartaal verwacht, welke we aan u melden in de jaarstukken 2024.

Grondslag: Collegebesluit 27 februari 2024

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 2.162.000 incidenteel voordeel en € 2.162.000 incidenteel nadeel; per saldo budgettair neutraal

6.2 Eerstelijnsvoorzieningen

Het budget voor tolkkosten is in 2024 overschreden. Binnen het CMD wordt een toename gezien van inwoners met een ondersteuningsvraag die geen Nederlands en/of Engels spreken. Om adequate ondersteuning aan deze inwoners te bieden, wordt dan een (telefonische) tolk ingezet. Overigens gaat het hierbij niet om inburgeraars; hiervoor is vanuit het Rijk een SPUK (Specifieke Uitkering) beschikbaar.

Het budget € 4.000 wordt structureel opgehoogd met € 4.000 naar € 8.000.

Onder Eerstelijnsvoorzieningen zijn juridische kosten opgenomen voor twee casussen binnen het CMD. Het gaat hierbij om incidentele kosten waarvoor geen budget wordt opgenomen. De kosten bedragen € 12.000 eenmalig.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 4.000 structureel nadeel en € 12.000 eenmalig nadeel

6.2 Krediet taskforce Sociaal domein

U heeft een budget van € 384.000 beschikbaar gesteld om het programmaplan Taskforce Sociaal Domein uit te voeren. Volgens planning valt een deel van de uitvoering van de maatregelen uit dit Programmaplan in 2024 en een deel in 2025. In 2024 is zoals in het plan opgenomen een deel van het budget ingezet voor programmamanagement, inhuur ten behoeve van aanpassen beleid en werkprocessen en inhuur om de vaste medewerkers de ruimte te geven om mee te denken, te ontwikkelen en werkwijzen aan te passen. Van het beschikbaar gestelde budget € 384.000 wordt € 150.000 doorgeschoven naar 2025 (storting in de reserve Overlopende posten).

Grondslag: Raadsbesluit 21 mei 2024 Programmaplan Taskforce Sociaal Domein (2^e turap 2024)

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 150.000 incidenteel voordeel en € 150.000 incidenteel nadeel; per saldo budgettair neutraal

6.3 Dienstverleningsovereenkomst (DVO) Werk & Inkomen

Er is een nieuwe berekening gemaakt voor de kosten voor de taken die de gemeente Veldhoven voor ons uitvoert op het gebied van Werk en Inkomen. Dit betekent een flinke kostenstijging. Deze is in de kadernota 2025 al aangekondigd. Voornaamste reden van deze kostenstijging zijn de gestegen personeelskosten in de afgelopen jaren. De

afgelopen jaren zijn deze kosten niet doorbelast, waardoor er nu een correctie plaats vindt. Hierover zijn voor dit jaar en voor 2025 afspraken gemaakt, voor 2026 lopen de gesprekken. In de begroting 2025 is een aangepast bedrag opgenomen, de meerkosten voor 2024 zitten echter niet in de begroting 2024.

Het budget € 430.000 in 2024 wordt verhoogd met € 138.000 naar € 568.000. In de begroting 2025 is het budget structureel opgehoogd met € 330.000 naar € 760.000.

Grondslag: Addendum DVO voor de periode 2024 en 2025

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 138.000 incidenteel nadeel

6.3 Geldzorgenbeleid

De doelgroep met een inkomen tussen 120% en 130% van het wettelijk sociaal minimum kon over het jaar 2023 een bedrag van € 650 energietoeslag aanvragen. Dit kon tot 1 juli 2024. Het restant van het maatwerkbudget 2023 € 37.758, waaruit deze energietoeslag wordt betaald, is meegenomen naar 2024. In 2024 is nog € 2.600 uitgekeerd waardoor het nu nog resterende deel van 2023 € 35.158 vrijvalt in het resultaat.

Van het maatwerkbudget 2024 € 35.000 + eenmalig budget septembercirculaire 2023 € 21.710 = totaal € 56.710, is benodigd voor 2024 € 25.000. Voor 2024 kan € 29.710 worden afgeraamd.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 64.868 (incidenteel voordeel)

6.3 Energietoeslag

De energietoeslag 2023 kon tot 1 juli 2024 worden aangevraagd. Het restant van de middelen voor de energietoeslag 2023 € 269.300 is meegenomen naar 2024. In 2024 is nog € 33.800 uitgekeerd waardoor het nu nog resterende deel van 2023 € 235.500 vrijvalt in het resultaat.

Grondslag: Energietoeslag 2023 ontvangen in de decembercirculaires 2022 en 2023

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 235.500 (incidenteel voordeel)

6.3 Bijstellen budgetten Participatiewet

De definitieve verdeling 2024 en voorlopige verdeling 2025 van de bijstandsbudgetten (macrobudget) zijn 1 oktober gepubliceerd. Deze bevatten de budgetten voor algemene bijstand, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 en de loonkostensubsidie. Het macrobudget 2024 is naar boven bijgesteld. Dit komt grotendeels door de loon- en prijsbijstelling.

Het macrobudget voor Waalre is vastgesteld op € 3.468.763. Het budget (inkomsten) wordt in 2024 opgehoogd met € 491.291 (van € 2.977.472 naar € 3.468.763).

De uitkeringen voor dit jaar zijn geprognosticeerd op € 3.341.000. Het budget wordt in 2024 opgehoogd met € 360.000 (van € 2.981.000 naar € 3.341.000). Ten tijde van het opstellen van de begroting 2024 was de prognose 165 uitkeringsgerechtigden. Bij het opstellen van deze 4e turap is de prognose gebaseerd op 162 uitkeringsgerechtigden. Nagenoeg geen verschil in aantal, maar door de loon- en prijsstijging worden de budgetten (uitgaven) opgehoogd.

Het budget scholing voor uitkeringsgerechtigden wordt opgehoogd met € 25.000 (van € 5.000 naar € 30.000). Er vinden meer scholingsactiviteiten plaats. In de begroting 2025 is de ophoging al opgenomen.

De afgelopen jaren waren er nagenoeg geen Bbz-levensvatbaarheidsonderzoeken voor starters geweest. Om die reden is het budget € 5.000 verlaagd in de 2^e turap naar € 500. Er hebben echter dit jaar 3 onderzoeken plaatsgevonden voor in totaal € 9.000. Het budget wordt in 2024 opgehoogd met € 8.500.

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 491.291 incidenteel voordeel en € 393.500 incidenteel nadeel; per saldo € 97.791 incidenteel voordeel

Het macrobudget 2025 wordt voorlopig vastgesteld in september voorafgaand aan het uitvoeringsjaar. Het macrobudget wordt gedurende het jaar nog bijgesteld naar aanleiding van gewijzigde inzichten in conjunctuur, realisaties uit het voorgaande jaar, rijksbeleid en loon- en prijsbijstelling (lpo). Hierover zullen gemeenten geïnformeerd worden bij het nader voorlopig budget in het voorjaar van 2025 en bij de definitieve publicatie van de budgetten eind september 2025. Het definitieve macrobudget wordt bepaald door uit te gaan van de gerealiseerde prijs en het gerealiseerde volume in het voorgaande jaar, van een inschatting van de effecten van de conjunctuur en rijksbeleid in het begrotingsjaar zelf en van een indexering van de gemiddelde prijs.

Het macrobudget 2025 voor Waalre is voorlopig vastgesteld op € 3.333.989. Het budget (inkomsten) wordt in 2025 structureel opgehoogd met € 101.042 (van € 3.232.947 naar € 3.333.989).

Het voordeel voor 2025 is nog verwerkt in de begroting 2025. Dit was bij het opstellen van de begroting nog niet bekend.

De prognose voor de uitkeringen (uitgaven) in 2025 zijn bij het opstellen van de begroting in de zomer dit jaar al bijgesteld. Hierop zijn geen wijzigingen o.b.v. huidig inzicht.

Grondslag: Participatiewet

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 101.042 structureel voordeel vanaf 2025

6.74c JeugdzorgPlus

JeugdzorgPlus is een vorm van gesloten jeugdhulp die wordt geboden aan kinderen en jongeren die niet bereikbaar zijn voor lichtere vormen van hulpverlening. Zonder behandeling vormen zij een risico voor zichzelf of hun omgeving. De kinderrechter beslist of een jongere JeugdzorgPlus nodig heeft.

De financiering van JeugdzorgPlus vindt plaats op basis van beschikbaarheidsfinanciering; ook als er geen jeugdige uit de gemeente gebruik maakt van JeugdzorgPlus, wordt er wel betaald voor de beschikbaarheid van deze voorziening. In 2024 heeft er tot nu toe geen jeugdige uit Waalre gebruik gemaakt van JeugdzorgPlus. Daardoor kan een deel van het geraamde budget voor 2024 worden afgeraamd. Het resterende benodigde budget is voor de verwachte kosten voor onderproductie van € 26.500, en voor een afrekening over de periode 2021 tot en met 2023 van € 7.000.

Het budget € 78.500 wordt in 2024 verlaagd met € 45.000 naar € 33.500.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 45.000 (incidenteel voordeel)

6.82a/b Jeugdbescherming en jeugdreclassering

Onder Jeugdbescherming en jeugdreclassering vallen jeugdigen waarbij een Ondertoezichtstelling (OTS) is uitgesproken door de rechter, waarbij sprake is van een voogdijmaatregel of een reclasseringsmaatregel. In 2024 hadden gemiddeld 9 jeugdigen in Waalre een OTS, 3 jeugdigen een voogdijmaatregel en 4 jeugdigen een reclasseringsmaatregel. De budgetten voor Jeugdbescherming en Jeugdreclassering worden aangepast met deze gemiddelden als uitgangspunt voor de prognose voor het gehele jaar 2024. In de begroting voor 2025 is al rekening gehouden met een nieuwe prognose die nagenoeg aansluit bij de prognose over 2024.

Het budget jeugdbescherming € 181.000 wordt verlaagd met € 22.000 naar € 159.000 en het budget jeugdreclassering € 12.000 wordt opgehoogd met € 37.000 naar € 49.000.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 15.000 (incidenteel nadeel)

Programma 7 Volksgezondheid en milieu**7.1 Volksgezondheid**

Het werkbudget voor jongeren op gezond gewicht (JOGG) € 4.000, het budget voor de praktijkondersteuner huisarts (POH) € 3.000 en een deel van het budget overige volksgezondheid € 5.000 worden in 2024 afgeraamd. Deze aframing budgetten zijn al verwerkt in de begroting 2025. Het budget voor WMO toezicht € 3.000 wordt structureel verlaagd naar € 1.000.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 12.000 incidenteel voordeel en € 2.000 structureel voordeel

7.3 Extra inkomsten afval

De vergoeding vanuit Verpact (€ 40.000) is hoger doordat we meer gescheiden stromen inzamelen sinds de invoering van Diftar. Diftar zorgt ervoor dat de inzamelkosten hoger zijn, omdat er meer verschillende afvalstromen gescheiden moeten worden opgehaald, wat meer logistiek en verwerking vereist. Tegelijkertijd zijn de stortkosten lager, omdat gescheiden afval zoals glas en papier goedkoper is om te verwerken, en soms zelfs geld oplevert door recycling.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 40.000 incidenteel voordeel

7.4 Verlaging budget overige lasten/baten milieu

Dit jaar is de verwachting dat er minder kosten gemaakt worden voor het inhuren van externe expertise. Deze inhuurkosten kunnen ten laste van door het rijk beschikbaar gestelde subsidie worden gebracht.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 15.000 incidenteel voordeel

7.4 Verwachte lagere kosten werkprogramma ODZOB

De werkelijke uitgaven zijn lager dan begroot. Dit komt mede door de capaciteitstekort binnen de ODZOB.

Grondslag: O.b.v. werkprogramma ODZOB (verbonden partij)

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 20.000 incidenteel voordeel

7.4 Klimaatadaptatie en biodiversiteit

Vanuit de kaderbrief 2023 is aangegeven dat het rijk een subsidie beschikbaar stelt voor klimaatadaptatie en biodiversiteit (waarbij een 50% cofinanciering verplichting geldt). Dit is niet haalbaar gebleken waardoor verwachte inkomsten worden afgeraamd.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 40.750 incidenteel nadeel

Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV

8.1 Algemene kosten kadaster

Dit jaar zal een onderschrijding van het budget voor het laten inmeten van nieuwbouw ontstaan omdat een aantal grote projecten niet 'meet rijp' zijn. De verwachting is dat deze volgend jaar wel kunnen worden ingemeten.

Grondslag: Programmabegroting 2024 waarin betreffende budget is opgenomen

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 10.000 incidenteel voordeel

8.1 Voorbereiding Pracht en omgeving

Op 2 juli 2024 heeft u middels de 2de Turap 2024 geldt beschikbaar gesteld voor de herinrichting van het openbaar groen rondom de Pracht Zuid. Deze herinrichting wordt betaald uit de grondverkoop van gemeentegrond aan de woningstichting 'thuis, waardoor per saldo geen extra financiële middelen nodig zijn. Op dit moment voorzien we dat de inkomsten in 2024 worden ontvangen maar de uitgaven per 2025 zullen gaan plaatsvinden. Wij zullen het budget zonder financiële consequenties over brengen naar 2025.

Grondslag: raadsbesluit 19-03-2024 en 02-07-2024 (2de Turap 2024)

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 73.200 incidenteel voordeel en € 73.200 incidenteel nadeel, per saldo voor 2024 en voor 2025 budget neutraal

8.1 Exploitatiebijdrage faciliterende projecten

In 2024 wordt extra ambtelijke capaciteit en extern advies ingehuurd voor bestemmingsplannen en faciliterende projecten voor een totaalbedrag van ca. € 10.000. Daarnaast worden in 2024 ook exploitatiebijdragen (€ 175.000) ontvangen voor faciliterende projecten waarvoor ambtelijke capaciteit wordt ingezet. De inkomsten voor faciliterende projecten worden conform overeenkomst ontvangen, terwijl de ambtelijke inzet over het jaar heen benodigd is. Dit betekent dat er schommelingen zijn in de mogelijke voor- of nadelen per einde van het jaar van deze faciliterende projecten.

Grondslag: Anterieure overeenkomsten

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 175.000 incidenteel voordeel (uit exploitatiebijdragen) en € 10.000 incidenteel nadeel (inhuur), per saldo € 165.000 voordeel

8.1 Anterieure overeenkomsten fondsafdrachten

In 2024 worden voor een zevental faciliterende projecten bijdragen van ontwikkelaars verwacht voor opdracht aan fondsen. Totaal gaat dit om een inkomst van € 374.000 waarvan € 172.000 gestort zal worden in de bestemmingsreserve lokaal fonds, € 155.000 in de bestemmingsreserve regionaal fonds, € 7.000 in de bestemmingsreserve fonds landschappelijke kwaliteiten en € 40.000 in de bestemmingsreserve fonds sociale woningbouw.

Grondslag: Anterieure overeenkomsten

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 374.000 incidenteel voordeel (ontvangst fondsbijdragen) en € 374.000 incidenteel nadeel (storting in reserves), per saldo neutraal

8.2 Grondexploitaties

De gemeente moet conform Besluit Begroting & Verantwoording (BBV) jaarlijks tussentijds winstnemen op de grondexploitaties volgens de Percentage of completion (POC) methode indien kosten zijn gerealiseerd, maar ook opbrengsten zijn gerealiseerd. Door toepassing van deze methode is de verwachting dat in 2024 € 41.764 tussentijds winst kan worden genomen uit de grondexploitatie Waalre Noord. Dit levert een voordeel op in de exploitatie voor 2024 van € 41.764.

Grondslag: Besluit Begroting & Verantwoording (BBV)

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 41.764 incidenteel voordeel

8.2 Bijdragen en afdrachten aan fondsen grondexploitaties 2024

In de grondexploitaties zijn voor boekjaar 2024 afdrachten aan reserves voorzien. Zie onderstaande tabel:

Project	Afdrachten (uitgaven grex)	Bedrag
De Bleeck	BR Regionaal fonds	€ 3.192
	BR Lokaal Fonds	€ 3.535
Trolliuslaan	BR Regionaal fonds	€ 1.712
	BR Lokaal Fonds	€ 3.288
WN Heistraat Noord fase 2	BR landschappelijke kwaliteiten	€ 1.025
	BR Regionaal fonds	€ 4.144
	BR Lokaal Fonds	€ 4.590
Totaal afdrachten		€ 21.486

Grondslag: Besluit Begroting & Verantwoording (BBV)

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. 21.486 incidenteel nadeel en € 21.486 incidenteel voordeel, per saldo neutraal

8.2 Afsluiten grondexploitatie Gezondheidscentrum Hoeveland

Begin 2019 heeft de gemeenteraad de locatie naast sporthal Hoeveland aan de Mr. Slootsweg aangewezen voor een nieuwe Gezondheidscentrum met huisartsen, apotheek en fysiotherapeut. In 2022 is het gezondheidscentrum opgeleverd en in gebruik genomen. Na oplevering is gestart met de aanleg van de openbare ruimte en is de nieuwe speelvoorziening geplaatst. Aanleg van het openbaar groen is in 2024 afgerond, waardoor de grondexploitatie kan worden afgesloten. Voor het verlies bij afsluiting van complex Hoeveland hebben we eind 2023 een verliesvoorziening getroffen.

Grondslag: Besluit Begroting & Verantwoording (BBV)

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 39.833 incidenteel nadeel, € 39.833 incidenteel voordeel, per saldo budget neutraal

8.3 Voorziening groot onderhoud gemeentebouwen

Gemeentewerf en brandweerstalling

De kosten voor groot onderhoud van de gemeentewerf (€ 86.500) en de brandweerstalling (€ 12.500) worden doorgeschoven naar 2025 (reeds verwerkt in begroting 2025).

Kleedkamers 7 en 8 DVS Voetbal

Door overdracht van de lokalen 7 en 8 van DVS Voetbal via recht van opstal constructie vervalt het budget groot onderhoud 2024 voor dit pand vrij (€ 27.000). Daarnaast valt het bedrag van de voorziening per einde 2024 van € 17.500 vrij.

Vanaf 2025 komt de storting in de voorziening van € 1.451 structureel te vervallen.

Sporthal Hoeveland

De kosten n.a.v. groot onderhoud bij sporthal Hoeveland komen in 2024 hoger uit (€ 62.000). Door de aanbesteding van de verschillende onderdelen bij de vervanging van de verwarmingsinstallatie van Sporthal Hoeveland zijn de kosten hoger uitgevallen dan gepland. Vanaf 2025 wordt de storting in de voorziening € 5.700 structureel hoger.

Grondslag: over/onderschrijding budgetten ten behoeve van onderbouwing voorziening

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 17.500 incidenteel voordeel en € 5.000 incidenteel nadeel, per saldo voordeel van € 12.500 in 2024
- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 4.249 structureel nadeel in 2025

8.3 Aanvullende subsidie 2025 krediet lokale aanpak isolatie

In het kader van de Lokale aanpak isolatie is voor de 2^e tranche subsidie gevraagd voor het isoleren van slecht geïsoleerde woningen in Waalre. De bijdrage vanuit de subsidie voor Waalre staat vast. Voor het isoleren van 313 woningen is € 609.931 beschikbaar. Daarboven krijgen wij € 7.207 als aanvulling op de 1^e tranche. Ook is € 28.310 beschikbaar voor een doe-het-zelfaanpak.

De bijdrage voor onze inwoners wordt beschikbaar gemaakt vanuit het regionale project De Groene Zone Isoleren. Voor VVE's en doe-het-zelfaanpak worden apart geregeld.

Grondslag: Regeling specifieke uitkering aan gemeenten tbv de verduurzaming van slecht geïsoleerde woningen in het kader van het Nationale Isolatieprogramma (Stcrt. 2024, 20127)

Consequentie:

- Beheerstechnische afwijking met financiële consequentie ad. € 645.448 incidenteel voordeel en € 645.448 incidenteel nadeel, per saldo neutraal

Financiële kengetallen

In de Kaderbrief 2023 is met u afgesproken dat we u in de tussentijdse rapportages op de hoogte houden van de voortgang op een drietal kengetallen, namelijk de solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte en hoogte vrije reserves t.o.v. totaal gecalculeerde risico's. Hieronder geven wij u dit inzicht met een kleine toelichting per kengetal.

Solvabiliteitsratio

Tijdens de bespreking van de Kaderbrief 2023 heeft u aangegeven dat de solvabiliteitsratio minimaal 20% moet bedragen.

Het kengetal solvabiliteitsratio brengt de solvabiliteit van een gemeente goed in beeld. De uitkomst ervan wordt berekend door de omvang van het eigen vermogen uit te drukken als een procentueel aandeel van het balanstotaal. De uitkomst van het kengetal geeft daarmee aan welk deel van het gemeentebezit is afbetaald, doordat er geen schuld op rust. Gemeenten hebben voor het opvangen van tegenvallers op de exploitatie, die leiden tot negatieve exploitatieresultaten, een vermogensbuffer nodig om deze op te vangen. Dit opvangen van tegenvallers vindt dus plaats door het bezit zwaarder met schuld te belasten. De maat voor een voldoende solvabiliteit is daarom solvabiliteitsratio groter dan 20%. Bij een lager eigen vermogen is de vermogensbuffer van een gemeente erg klein. Bij een negatief percentage als uitkomst zijn de schulden van de gemeente zelfs hoger dan de waarde van de bezittingen en staat het gemeentebezit onder water. Dit mag niet van het provinciaal toezicht.

Bron: VNG

Door het positieve saldo van de 4e turap stijgt de solvabiliteitsratio naar net boven de 20%. Dit betekent dat op het einde van het jaar de prognose van de solvabiliteit matig is.

Eigen vermogen			
wat	waaruit	mutatie	bedrag
eigen vermogen per 01-01-2024 (reserves)	Jaarstukken 2023		11.693.481
onttrekking reserves doorschuiven naar 2024	Jaarstukken 2023	501.000	
posten onvoorzien	begroting 2024	215.000	
saldo begroting boekje	begrotingsboekje	1.000	
4e turap 2023	2e wijziging 2024	-283.000	
Jaarrekeningresultaat 2023	Jaarstukken 2023	410.000	
saldo	1e turap 2024	-237.000	
saldo	2e turap 2024	303.000	
saldo	3e turap 2024	-365.000	
saldo	4e turap 2024	1.152.000	
			1.697.000
Eigen vermogen na 4e turap 2024			13.390.481

Balanstotaal passiva			
wat	waaruit	mutatie	bedrag
totaal generaal passiva per 01-01-2024	Jaarstukken 2023		64.514.710
Posten onvoorzien	begroting 2024	215.000	
saldo begroting boekje	begrotingsboekje 2024	1.000	
4e turap 2023	2e wijziging 2024	-283.000	
Jaarrekeningresultaat 2023	Jaarstukken 2023	410.000	
saldo	1e turap 2024	-237.000	
saldo	2e turap 2024	303.000	
saldo	3e turap 2024	-365.000	
saldo	4e turap 2024	1.152.000	
			1.196.000
Balanstotaal passiva na 4e turap 2024			65.710.710

Berekening solvabiliteitsratio	
solvabiliteitsratio begroting per 01-01-2024	18,20%
solvabiliteitsratio na 1e turap 2024	16,01%
solvabiliteitsratio na 2e turap 2024	18,46%
solvabiliteitsratio na 3e turap 2024	18,96%
solvabiliteitsratio na 4e turap 2024	20,38%

Structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is en of de gemeente in staat is structurele financiële tegenvallers op te vangen. Een percentage van 0% betekent dat de structurele baten exact toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Tijdens de bespreking van de Kaderbrief 2023 heeft uw raad aangegeven dat de structurele exploitatieruimte minimaal 0% moet bedragen.

In deze 4e turap van 2024 is per saldo een structureel voordeel opgenomen van € 151.000. Hierdoor verbetert het kengetal structurele exploitatieruimte t.o.v. de programmabegroting 2025 (+ 0,23%). Bij de Jaarstukken 2024 wordt opnieuw een actuele, structurele doorrekening gemaakt van dit kengetal en een toelichting daarop gegeven.

Hoogte vrije reserves ten opzichte van de totaal gecalculeerde risico's

Tijdens de bespreking van de Kaderbrief 2023 heeft uw raad afgesproken dat Waalre streeft naar een financiële buffer van 110% van de totaal berekende risico's. Hierdoor is Waalre beter in staat om risico's op te kunnen vangen.

Dit kengetal wordt berekend door de hoogte van de algemene reserve vrij besteedbaar en de algemene buffer reserve samen te nemen en af te zetten tegen het totaal van de gecalculeerde risico's. De risico's worden 2x per jaar opnieuw onder de loep genomen, namelijk bij het opstellen van de begroting en bij het opstellen van de jaarstukken. In deze turap is uitgegaan van de stand uit de begroting 2025.

Het doel van een financiële buffer van 110% is nu na de verwerking van deze 4e Turap 2024 ruim gehaald. Het kengetal is flink gestegen door het positieve saldo van deze 4e turap 2024. Aandacht voor het verbeteren/verhogen van de reserves blijft nodig in het kader van het structureel verbeteren van de solvabiliteitsratio. De solvabiliteitsratio is na deze turap net boven op de minimale ondergrens van 20%. Desondanks blijft het onverminderd een aandachtspunt, omdat in de begroting 2025 de jaren 2025 t/m 2027 niet sluitend zijn. De tekorten uit de jaren 2025 t/m 2027 moeten uit de vrije reserves gedekt worden. Daarnaast zijn er investeringen naar de toekomst geschoven, die onvermijdelijk op ons afkomen.

Hoogte vrije reserves		
wat	waaruit	bedrag
vrije reserves	Jaarstukken 2023	6.126.000
posten onvoorzien	begroting 2024	215.000
saldo begroting boekje	begrotingsboekje	1.000
4e turap 2023	2e wijziging 2024	-283.000
Jaarrekeningresultaat 2023	Jaarstukken 2023	410.000
saldo	1e turap 2024	-237.000
saldo	2e turap 2024	303.000
saldo	3e turap 2024	-365.000
saldo	4e turap 2024	1.152.000
Vrije reserves		7.322.000

Berekening ratio reserves / risico's					
	begroting 2024	na 1e turap	na 2e turap	na 3e turap	na 4e turap
vrije reserves	5.231.370	3.697.370	6.445.000	6.170.000	7.322.000
gecalculeerde risico's	3.006.483	3.006.483	2.939.000	2.913.000	2.879.000
Ratio	174%	123%	219%	212%	254%

Bijlage A: Effecten 4e Turap 2024

Financiële uitkomst verwerking 3e Turap 2024		2024	2025	2026	2027	2028
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>						
Algemeen						
Aanpassing kapitaallasten (rente en afschrijvingen)	21	V				
Invulling vacatures door inhuur	0					
Programma 0 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Rechtspositie politieke ambtsdragers	-60	N				
0.1 Voorzieningen pensioenen (oud) wethouders	-236	N				
0.1 VNG Jaarcongres 2025 Brainport Eindhoven			-25	N		
0.2 Diverse burgerzaken	10	V				
0.4 Voorlichting	15	V				
0.4 Zaakgericht werken	10	V				
0.4 Wet open overheid (Woo)	30	V				
0.4 Onderhouds- en servicekosten doorbelasten aan huurder Het Huis van Waalre	0					
0.4 Lagere energiekosten Gemeentewerf en Gemeentehuis	15	V				
0.4 Aanrijding fietsenstalling Huis van Waalre	0					
0.4 Hogere kosten werknemersverzekeringen	-15	N				
0.4 Hogere kosten personeelsstelsel	-15	N				
0.5 Minder rentelasten	200	V				
0.64 Beroepen WOZ en inkomsten belastingen	39	V				
0.7 Septembercirculaire gemeentefonds	485	V				
0.8 Overige baten en lasten	-22	N				
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	-22	N				
Programma 1 Veiligheid						
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat						
2.2 Gladheidsbestrijding	-35	N				
2.3 Degeneratie en leges Kabels en Leidingen	57	V				
Programma 3 Economie						
Programma 4 Onderwijs						
4.3 Kinderopvang	20	V				
4.3 Leerlingenvervoer	40	V	35	V	35	V
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie						
5.7 Overige recreatieve voorzieningen/ onderhoudsbudget speeltuinen	30	V	0			
5.3 Kunst en cultuur	20	V				
Programma 6 Sociaal domein						
6.1 Maatschappelijke begeleiding statushouders	13	V	13	V	13	V
6.1 Tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO)	0					
6.2 Eerstelijnsvoorzieningen	-16	N	-4	N	-4	N
6.2 Krediet Taskforce sociaal domein	0		0			
6.3 Werk & Inkomen	-138	N				
6.3 Geldzorgenbeleid	65	V				
6.3 Energietoeslag	236	V				
6.3 Bijstellen budgetten Participatiewet	98	V	101	V	101	V
6.74C JeugdzorgPlus	45	V				
6.82a/b Jeugdbescherming en jeugdreclassering	-15	N				
Programma 7 Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	14	V	2	V	2	V
7.3 Extra inkomsten afval	40	V				
7.4 Verlaging budget overige lasten/baten milieu	15	V				
7.4 Verwachte lagere kosten werkprogramma ODZOB	20	V				
7.4 Klimaatadaptatie en biodiversiteit	-41	N				
Programma 8 Volkshuisvesting RO en SV						
8.1 Algemene kosten kadaster	10	V				
8.1 Voorbereiding Pracht en omgeving	0		0			
8.1 Exploitatiebijdrage faciliterende projecten	165	V				
8.1 Anterieure overeenkomsten fondsafdrachten	0					
8.2 Grondexploitaties	42	V				
8.2 Bijdragen en afdrachten aan fondsen grondexploitaties 2024	0					
8.2 Afsluiten grondexploitatie Gezondheidscentrum Hoeveland	0					
8.3 Groot onderhoud gemeentegebouwen	12	V	-4	N	-4	N
8.3 Aanvullende subsidie 2025 krediet lokale aanpak isolatie			0			
Resultaat 4e Turap 2024	1.152	V	118	V	143	V
				143	V	143
					143	V

Bijlage B: verloop budgettaire ruimte

Hieronder een overzicht van het verloop van de budgettaire ruimte voor 2024 en verder.

Financiële uitkomst na verwerking 4e Turap 2024	2024	2025	2026	2027	2028
<i>Bedragen * € 1.000 (V=voordeel, N=nadeel)</i>					
Saldo begroting:					
Primaire begroting 2024	1 V				
Primaire begroting 2025		-382 N	-801 N	-351 N	123 V
1e begrotingswijziging 2025 (septembercirculaire 2024)		-11 N	15 V	-13 N	21 V
4e Turap 2023 (2e wijziging 2024)	-283 N				
Onvoorzien lasten structureel 2024 - 2026	100 V	100 V	100 V	100 V	100 V
Eenmalig onvoorzien 2024	115 V	115 V			
Totaal besteedbaar	-67 N	-178 N	-686 N	-264 N	244 V
Mutaties ten laste van onvoorzien 2024					
1e turap 2024	-237 N				
2e turap 2024	303 V				
3e turap 2024	-365 N				
4e turap 2024*	1.152 V	118 V	143 V	143 V	143 V
Totaal mutaties onvoorzien	853 V	118 V	143 V	143 V	143 V
Resultaat na verwerking 4e turap 2024	786 V	-60 N	-543 N	-121 N	387 V